

FISKIVINNUNÝSKIPAN

Allir mugu geva seg

Formaðurin í Javnaðarflokkinum leggur dent á, at ein breiður meiriluti í Løgtinginum gongur inn fyri uppboðssølu av fiskirættindum. Hesum má Fólkaplokkurin boyggja seg fyri, heldur hann

Ingolf S. Olsen

Aksel V. Johannesen, formaður í Javnaðarflokkinum, er eisini limur í politiska fylgibólkinum, sum skal hjálpa fiskimálaráðharranum at dagføra fiskivinnulóggávuna. Men eins avgjörður og fiskimálaráðharrin er um, at uppboðssøla av fiskirættindum ikki kann koma upp á tal, eins avgjörður er javnaðarformaðurin um, at júst ein sovorðin uppboðssøla fram eftir skal verða hornasteinurin í okkara fiskivinnuskipan.

- Um vit skulu taka lógarásetingina um, at tilfeingið í havinum er ogn Føroya fólks, til eftirtektar, so mugu øll hava javnbjóðis møguleikar at sleppa at fiska og gagnnýta fiskiríkidømið. Ein breiður meiriluti á tingi við umboðum úr øllum flokkumuttan Fólkaplokkinum tekur undir við einari skipan, har tað almenna selir

fiskirættindi um eina uppboðssøluskipan. Hesum má Fólkaplokkurin boyggja seg fyri, sigur Aksel V. Johannesen.

Umframt hetta er hann eisini sannførdur um, at ein uppboðssøla av kvotum og fiskidøgum er besta amboðið at effektivisera fiskivinnuna, so sum mest fæst burtur úr hvørjum kilo av fiski.

- Um vit ikki hava beinleiðis kapping í fyrsta liði, um sjálvt tilfeingið, so fáa vit ikki tann effektivitetin, ið vit øll ynskja okkum, sigur hann.

Ikki sosialpolitikkur

Um marknaðarkreftirnar soleiðis einsamallar sleppa at stýra fiskivinnuni, ber illa til at brúka hana sum amboð til nakað annað enn at skapa mest møguligt avkast til landskassan, sum skal selja fiskirættindini, og skipini, sum skulu keypa tey. Tá ber illa til at liva upp til serliga

ásetingarnar í grein 2 í galdandi lóg um vinnuligan fiskiskap, sum siga, at umsitingin av fiskivinnuni eisini skal tryggja virkseml og arbeiðspláss kring alt landið.

- Vit skulu ikki brúka fiskivinnulóggávuna at føra sosialpolitikk við. Tað, sum hevur størst týdning, er, at vit fáa sum mest burtur úr hvørjum kilo av fiski. Tað er galdandi bæði fyri landskassan sum seljara av fiskirættindum, og fyri vinnuna. Tí vænti eg eisini, at vinnan fer at leggja enn størri dent á víðariforedling av fiskinum, tá hon skal rinda fyri at sleppa at fiska hann, fyri á tann hátt at virðisøkja rávøruna enn meira, sigur Aksel V. Johannesen.

- Her hevur tað stóran týdning, at virðisøkingin hendir í Føroyum, og ger hon tað, verður avleiðingin eisini fleiri arbeiðspláss. Henda gongdin sæst longu í upp-

sjóvarvinnuni, har nýggj virki annaðhvørt longu eru komin ella eru í umbúna, sigur hann.

Tó at hann ikki heldur, at fiskivinnulóggávan skal nýtast til at loysa sosialar uppgávur, so leggur javnaðarformaðurin dent á, at hansara flokkur ætlar at treyta sær, at tað ikki verða fiskimenninir, ið koma at rinda prís, tá kvotur og fiskidagar verða handlað á eini uppboðssølu, og hann vil eisini halda útróðrarflotanuttanfyri eina uppboðssøluskipan.

- Fiskimenninir skulu onga rokning hava, og vit vilja hava tað lógarfest, at um eitt skip skal sleppa at handlað við fiskirættindum á uppboðssøluni, skal tað hava sáttmála við manningarfeløgini. Útróðurin er bæði vinna og mentan. Í summum smærri bygðum er útróður einasta vinnan, sum er til, og her vilja vit ikki risikera,

at slíkar bygdir knappliga standauttan nakað loyvi. Tí skal útróðurin ikki við í eina uppboðssøluskipan, sigur Aksel V. Johannesen.

Kærkomin kapitalur

Javnaðarformaðurin ætlar ikki, at avmarkingarnar í útlendskum eigaraskapi skulu avmarkast enn meira, soleiðis sum landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum krevur tað.

- Tað eru tíðir, tá útlendskur kapitalur kemur sera væl við, tað hava vit sæð. Og tað kann eisini hava positiva ávirkan á marknaðaratgongdina, at útlendingar seta pening í skip og virki her heima, sigur Aksel V. Johannesen.

Hann ásannar tó, at við útlendskum eigaraskapi fylgir ein vandi við fyri, at avkastið eisini endaruttanlands.

- Eitt nú havi eg hoyrt dømi um útlendingar, sum eiga í skipum og samstundis

eru lánveitarar. Fyri at fáa sín ríkiliga part av avkastinum hava teir bara skrúvað rentuna á lánunum langt upp. Men slíkt kunnu vit byrgja upp fyri við lóggávu. Til dømis kunnu vit seta sum treyt, at ein íleggjari í eitt skip ikki eisini kann vera lánveitari, sigur Aksel V. Johannesen.

- Men tað loysir ikki trupulleikar av hesum slagnum at nokta útlendskum íløgukapitali. Tað vit kunnu og eiga at gera, er at tryggja ræðisrættin í Føroyum, sigur hann.

Møguleiki at hóma

Javnaðarformaðurin hevur ikki slept vónini um, at tað fer at eydnast at fáa eina breiða semju um fiskivinnulóggávuna, tó at hann helt útlitini vera væl betri fyri einum ári síðani.

- Eftir kjakinum í politiska fylgibólkinum at døma sá tað tá als ikki út til at vera ómøguligt at fáa eina semju. Men nú hava vit ikki havt nakran fund aftur síðani seinasta vár. Tað er onki serligt, men eg haldi meg tó hóma, at tað enn er møguligt at røkka á mál, sigur Aksel V. Johannesen.

Hann dylir ikki, at Fólkaplokkurin er truplasti samráðingarmótparturin í so máta, tí tann flokkurin er so avgjörður í síni mótstøðu móti eini almennari uppboðssølu fyri fiskirættindi.

Semja í Sambandsflokkinum

Alfred Olsen heldur tað hava stóran týdning, at fiskivinnulóggávan verður dagførd sum skjótast, tí galdandi veiðiloyvi fara úr gildi um minni enn fýra ár. Hann kennir ikki til nakra grundleggjandi ósemju um fiskivinnupolitikkin innanhýsis í flokkinum

Ingolf S. Olsen

- Tað verður ov nógv at krevja, at fiskimálaráðharrin skal koma við einum uppskoti um broytta fiskivinnulóggávu í hesari tingsetuni, tí nú er so langt útlíðið, men eg vóni og vænti avgjört, at hann verður klárur við einum uppskoti, tá fari verður undir næstu tingsetu á ólavsoku. Tí hetta hevur skund. Verandi loyvi fara úr gildi 1. januar 2018, og vinnan má í góðari tíð fáa at vita, hvussu hon skal fyrihalda seg til ta tíð.

Tað sigur Alfred Olsen, framsøgumaður Sambands-

floksins í fiskivinnumálum og limur í politiska fylgibólkinum, sum Jacob Vestergaard stutt eftir seinasta løgtingsval setti at styðja seg upp at í arbeiðnum at gera nýggja fiskivinnulóggávu.

Avgerandi evstamark

Alfred Olsen er ósamdur við Jacob Vestergaard, tá hesin heldur, at 1. januar 2018 ikki hevur so stóran týdning, tí loyvini sambært lógini tá kunnu endurnýggjast í fimm ár í senn.

- Tað er ikki nóg gott, tí vinnan má kenna sínar fortreytir nógv longur fram í tíðina enn so. Ikki minst tá tað

ræður um figging, hevur tað týdning, tí figgingin verður jú dýrari, størri óvissan er, og tað liggur ein stór óvissa í bara at vita fimm ár fram í tíðina, hvat man hevur at fiska, staðfestir Alfred Olsen.

Fiskimálaráðharrin rør fram undir, at innanhýsis ósemjur í samgonguni, eisini innanflokks hjá ávísam samgonguflokkum, eru ein hvøvdørsøk til, at hann ikki er komin við nøkrum lógaruppskoti enn, men Alfred Olsen vísir aftur, at nøkur ósemja er innanhýsis í Sambandsflokkinum.

- Nei vit eru samd, sigur hann avgjörður.

Avmarkað uppboðssøla

Í sonevndu makrelsamgonguni, sum virkaði seinastu mánaðarnar av seinastavalskeiði var Sambandsflokkurin við til at leggja lunnar undir fyrstu royndina við uppboðssølu av fiskirættindum í Føroyum.

- Skipanin við uppboðssølu av makrelkvotum í 2011 riggaði fint, men tað sum riggaði minni væl var, at vit mistu fitt av fiski til útlendsk keyparaskip. Hesum ber tó til at lóggeva ímóti, og vit ganga inn fyri eini fiskivinnuskipan, sum letur upp fyri

uppboðssølu, men avmarkað til bert at umfata sølu av silda- og makrelkvotum. Tá tað snýr seg um botnfiskiskapin undir Føroyum skulu vit halda okkum til verandi loyviskipan við umsetiligum veiðiloyvum, sigur Alfred Olsen.

Ja til útlendingar

Hann tekur heldur ikki undir við uppskotinum hjá Jacob Vestergaard um at útihýsa útlendskum eigaraskapi í føroyskum fiskiskipum og harvið rættindum.

- Tað hevur týdning, at vit hava atgongd til útlendskan kapital, serliga tá stórar íløgur skulu gerast í vinnuni. Tí halda vit fast um, at útlendingar framhaldandi skulu sleppa at eiga upp til ein triðing, sigur Alfred Olsen.

Hann hedur, at tað ofta verður skapt ein ógrundað ræðumynd av útlendskum kapitali í vinnuni, og at hon

stundum verður illtonkt fyri gjøgnum bakdyrnar at loyva størri útlendskum eigaraskapi enn tí triðinginum, sum lógin ásetir sum hægstamark.

- Men kannngr vísa, at avmarkingarnar í útlendskum eigaraskapi verða hildnar. At so avgerðarætturin kortini í onkrum føri verður avreiddur á útlendskar hendur er ein onnur søk, sum onnur tiltøk kunnu setast í verk at byrgja upp fyri. Tí vit vita øll av royndum, at kapitalur sleppur ígjøgnum alla staðir, sama um nakað ella onki mark er fyri útlendskum eigaraskapi, sigur Alfred Olsen.

Lógin skal dagførast

Hóast nógvir knútar eru og tann størsti, um hvørt fiskivinnuskipanin heilt ella bara partvíst skal grundast á eina uppboðssøluskipan, tykist